

ПРИКАЗ

07.04.2020

БОЕРЫК

№

56-П

Казан шәһәрәндә урнашкан
төбәк әһәмияттәге мәдәни
мирас объектлары
территорияләре чикләрен
раслау турында

2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» Федераль закон нигезендә, 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» Татарстан Республикасы законы белән, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын һәм аларның территорияләрен махсус жайга салу шәһәр төзелеше эшчәнлегенә объектлары буларак саклап калу һәм дәүләт саклавы максатларында, **боерам:**

1. Казан шәһәре территориясендә урнашкан төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территориясә чикләрен әлегә боерыкка 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Әлегә боерыкка 2 нче кушымта нигезендә Казан шәһәре территориясендә урнашкан төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалану режимын расларга.

3. Боерыкның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам.

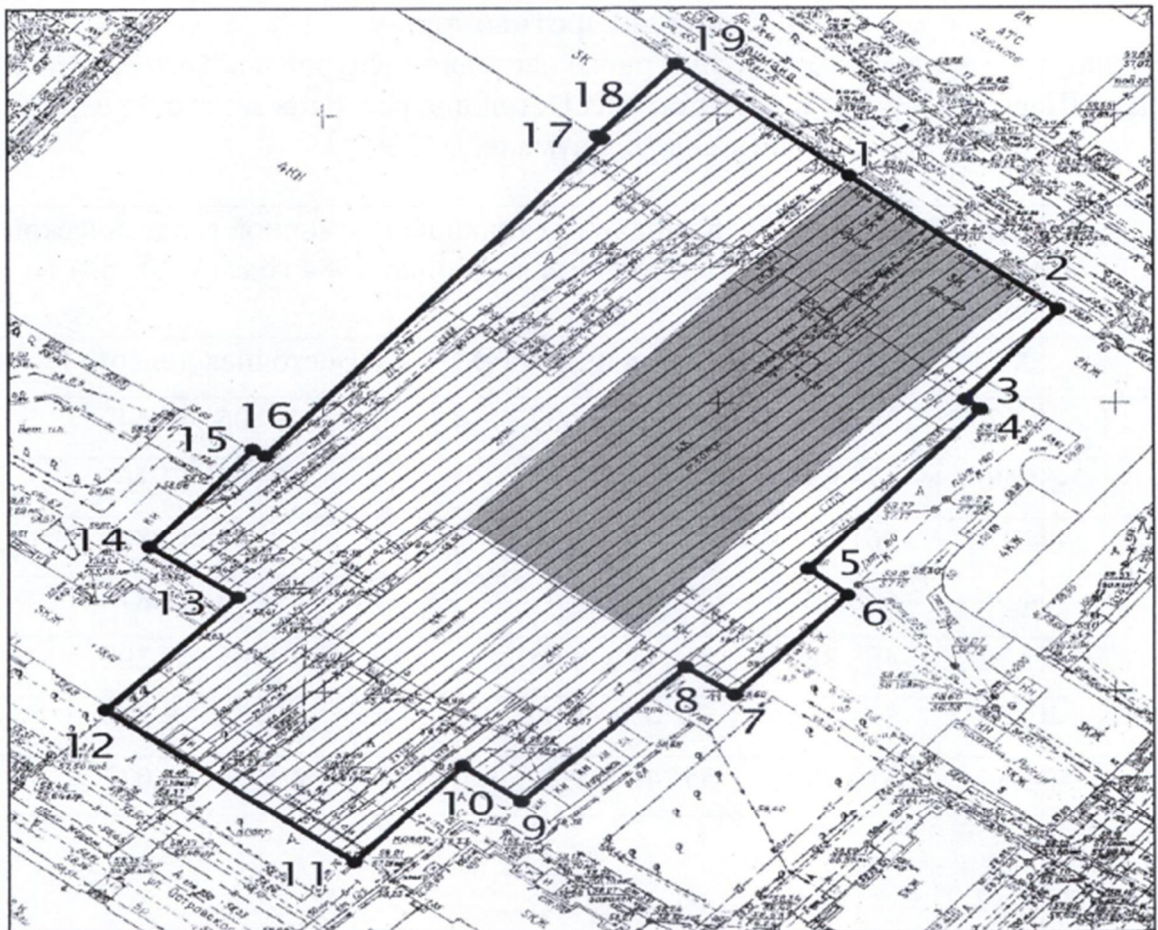
Рәис

И.Н. Гушин

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының
«07» 04.2020 № 56-П
боерыгына 1 кушымта

Казан шәһәре территориясендә урнашкан региональ әһәмияттәге мәдәни мирас
объектлары территорияләре **ЧИКЛӘРЕ**

1. Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Бауман урамы, 48 йорт адресы
буенча урнашкан “В.И.Качалов исемендәге Казан Зур драма театры бинасы, биредә
1897-1900 елларда СССРның халык артисты Качалов Василий иванович эшлэгән,
1928 елда Горький Алексей Максимович чыгыш ясаган, 1935-1971 елларда
СССРның халык артисты Якушенко Николай Иванович эшлэгән” төбәк
әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- объект культурного наследия
- территория объекта культурного наследия

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Бауман урамы, 48 йорт адресы буенча урнашкан “В.И.Качалов исемендәге Казан Зур драма театры бинасы, биредә 1897-1900 елларда СССРның халык артисты Качалов Василий иванович эшлэгән, 1928 елда Горький Алексей Максимович чыгыш ясаган, 1935-1971 елларда СССРның халык артисты Якушенко Николай Иванович эшлэгән” төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Бауман урамы, 48 йорт адресы буенча урнашкан “В.И.Качалов исемендәге Казан Зур драма театры бинасы, биредә 1897-1900 елларда СССРның халык артисты Качалов Василий иванович эшлэгән, 1928 елда Горький Алексей Максимович чыгыш ясаган, 1935-1971 елларда СССРның халык артисты Якушенко Николай Иванович эшлэгән” төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнъяк-көнбатыш өлеш: Островский урамында кызыл линия буенча, жир кишәрлегенә алгы чиге буйлап (п.т. №11-12);

төнъяк-көнбатыш өлеш: Бауман урамынан Островский урамына кадәр жир кишәрлегенә ян чиге буйлап (т.т.п. № 19-18-17-16-15-13-12);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: Бауман урамы буенча кызыл линия буенча, жир кишәрлегенә алгы чиге буйлап (т.т.т.п. № 19-1-2);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: Бауман урамынан Островский урамына кадәр жир биләмәсенә ян чиге буйлап (т.п. № 2-3-4-5-6-7-8-9-10-11).

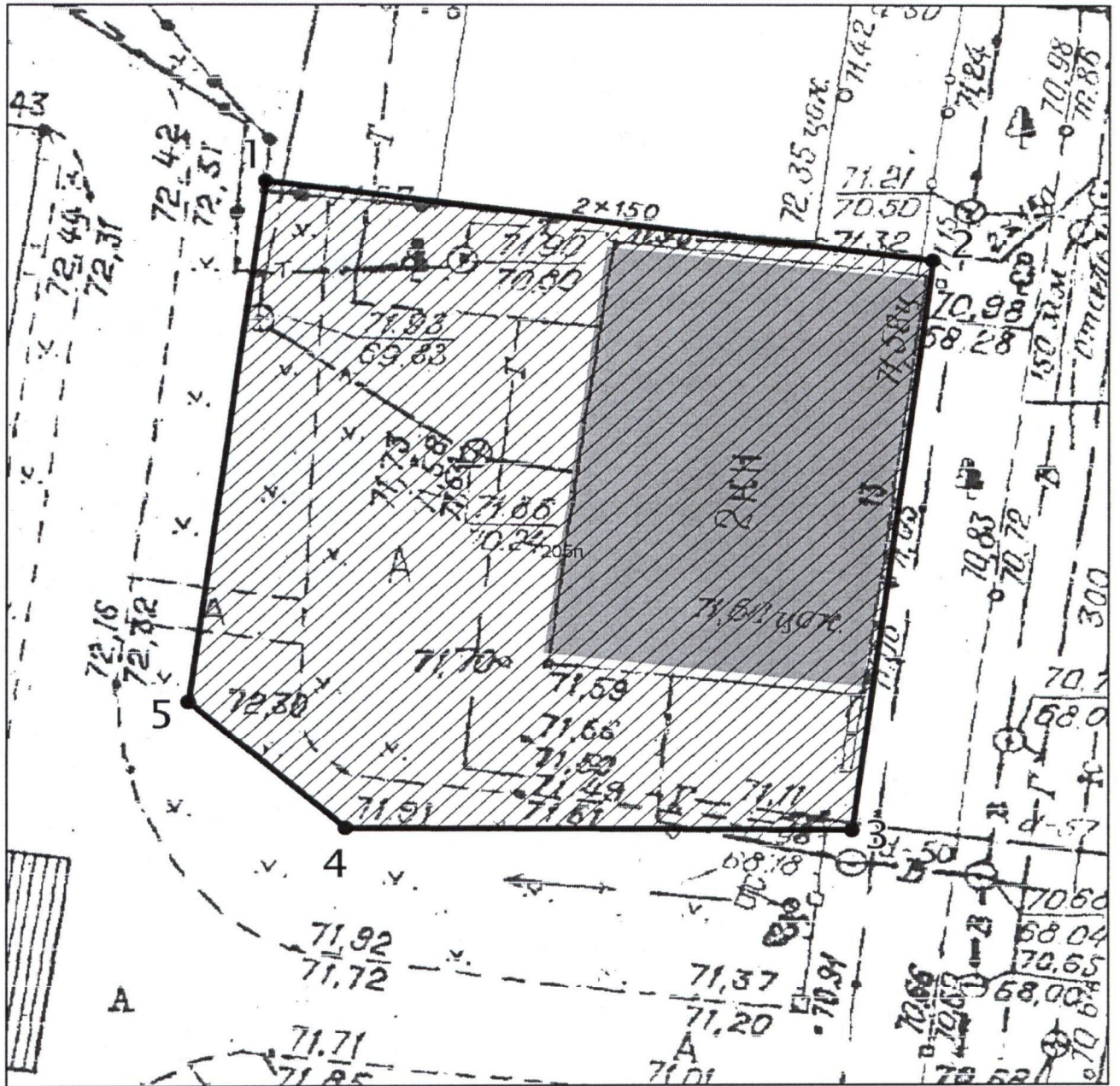
Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Бауман урамы, 48 йорт адресы буенча урнашкан “В.И.Качалов исемендәге Казан Зур драма театры бинасы, биредә 1897-1900 елларда СССРның халык артисты Качалов Василий иванович эшлэгән, 1928 елда Горький Алексей Максимович чыгыш ясаган, 1935-1971 елларда СССРның халык артисты Якушенко Николай Иванович эшлэгән” төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы**

Координаталарның жирле системасында нокта координаталары (МСК-16)			1984 елгы бөтендөнья геодезия системасында нокта координаталары (WGS-84)	
№	X	Y	төнъяк кичлек B	көнчыгыш озынлык L
1.	476006.67	1305109.94	55° 47' 28.99"	49° 06' 47.34"
2.	475983.51	1305136.28	55° 47' 28.24"	49° 06' 48.85"
3.	475968.03	1305124.79	55° 47' 27.74"	49° 06' 48.19"
4.	475966.18	1305126.54	55° 47' 27.68"	49° 06' 48.29"
5.	475938.63	1305104.79	55° 47' 26.79"	49° 06' 47.04"
6.	475933.99	1305109.67	55° 47' 26.64"	49° 06' 47.32"

7.	475916.66	1305095.41	55° 47' 26.08"	49° 06' 46.50"
8.	475921.60	1305089.30	55° 47' 26.24"	49° 06' 46.15"
9.	475898.38	1305068.42	55° 47' 25.49"	49° 06' 44.95"
10.	475904.56	1305061.09	55° 47' 25.69"	49° 06' 44.53"
11.	475887.53	1305047.35	55° 47' 25.14"	49° 06' 43.74"
12.	475914.09	1305015.78	55° 47' 26.00"	49° 06' 41.93"
13.	475933.60	1305032.66	55° 47' 26.63"	49° 06' 42.90"
14.	475942.55	1305021.32	55° 47' 26.92"	49° 06' 42.25"
15.	475959.58	1305034.54	55° 47' 27.47"	49° 06' 43.01"
16.	475958.34	1305036.11	55° 47' 27.43"	49° 06' 43.10"
17.	476013.13	1305078.92	55° 47' 29.20"	49° 06' 45.56"
18.	476013.75	1305078.22	55° 47' 29.22"	49° 06' 45.52"
19.	476025.82	1305088.31	55° 47' 29.61"	49° 06' 46.10"

2. Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Япеев уямы, 13 йорт адресы буенча “Чекмарев-Вилькен йорты”, 1777 ел, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- объект культурного наследия
- территория объекта культурного наследия

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Япеев упамы, 13 йорт адресы буенча “Чекмарев-Вилькен йорты”, 1777 ел, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Япеев упамы, 13 йорт адресы буенча “Чекмарев-Вилькен йорты”, 1777 ел, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнъяк-көнбатыш өлеш: Япеев урамыннан жир кишәрлегенәң ян чиге буйлап (3-4-5 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: жир кишәрлегенәң квартал эчендәге чиге буйлап (1-5 борылыш нокталары);

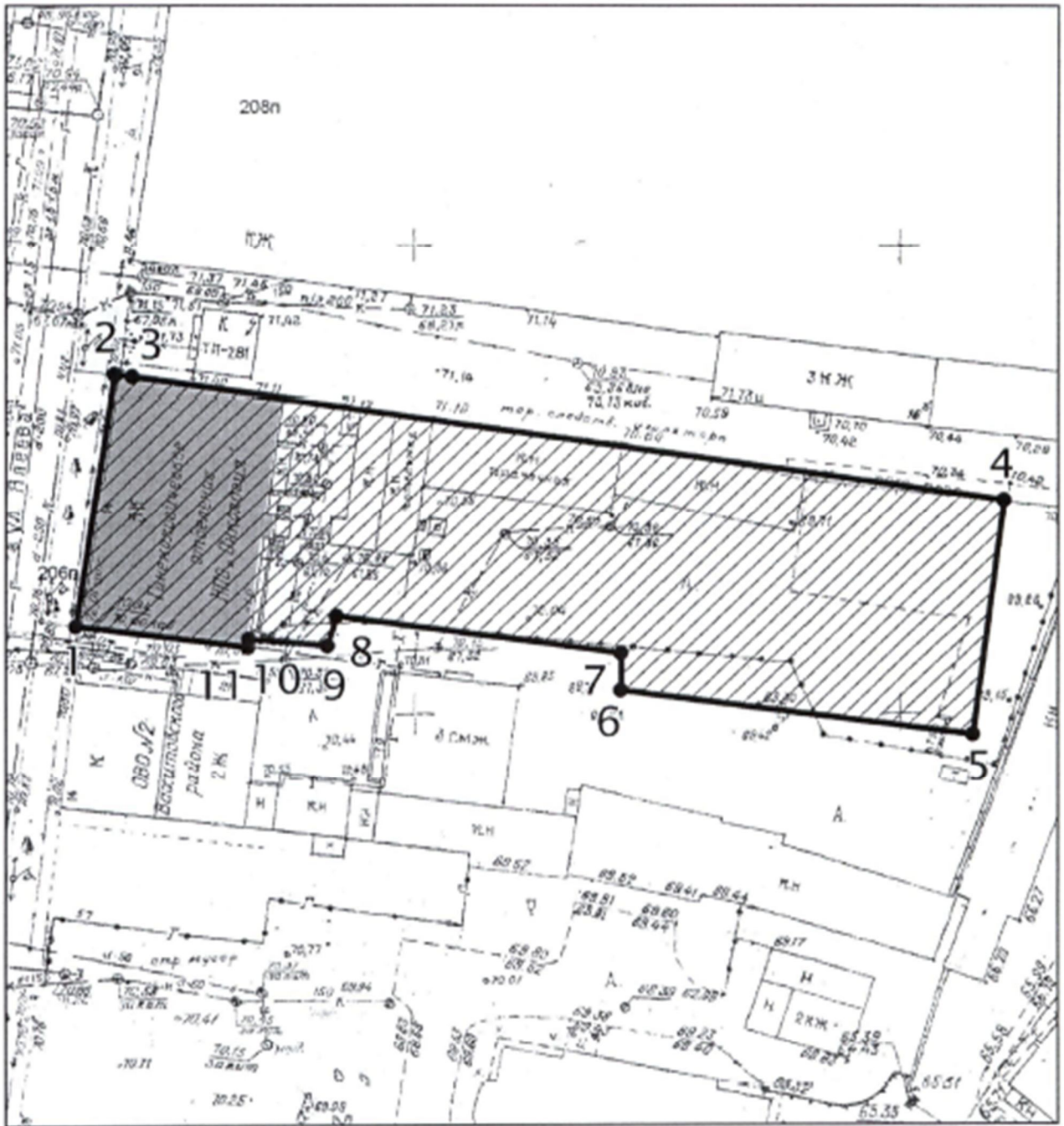
төнъяк-көнчыгыш өлеш: Япеев урамыннан жир кишәрлегенәң ян чиге буйлап (2-1 борылыш нокталары);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: Япеев урамы буйлап кызыл линия буенча, жир кишәрлегенәң алгы чиге буйлап (3-2 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Япеев упамы, 13 йорт адресы буенча “Чекмарев-Вилькен йорты”, 1777 ел, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

Координаталарның жирле системасында нокта координаталары (МСК-16)			1984 елгы бөтендөнья геодезия системасында нокта координаталары (WGS-84)	
№	X	Y	төнъяк киңлек В	көнчыгыш озынлык L
1.	476977.35	1305259.69	55° 48' 00.37"	49° 06' 56.00"
2.	476973.98	1305286.69	55° 48' 00.26"	49° 06' 57.55"
3.	476947.69	1305283.41	55° 47' 59.41"	49° 06' 57.36"
4.	476947.98	1305262.86	55° 47' 59.42"	49° 06' 56.18"
5.	476953.85	1305256.58	55° 47' 59.61"	49° 06' 55.82"

3. Казан шәһәре, Япеев урамы, 14 йорт адресы буенча урнашкан “Мануйлова гимназиясе”, 1911 ел, төбәк эһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- объект культурного наследия
- территория объекта культурного наследия

Казан шәһәре, Япеев урамы, 14 йорт адресы буенча урнашкан “Мануйлова гимназиясе”, 1911 ел, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Казан шәһәре, Япеев урамы, 14 йорт адресы буенча урнашкан “Мануйлова гимназиясе”, 1911 ел, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнъяк-көнбатыш өлеш: Япеев урамынан жир кишәрлегенә ян чиге буйлап (1-11-10-9-8-6-5 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: Япеев урамында кызыл сызык буенча, жир кишәрлегенә алгы чиге буйлап (1-2 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: Япеев урамынан жир кишәрлегенә ян чиге буйлап (2-3-4 борылыш нокталары);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: жир биләмәсенә квартал эчендәгә чиге буйлап (4-5 борылыш нокталары).

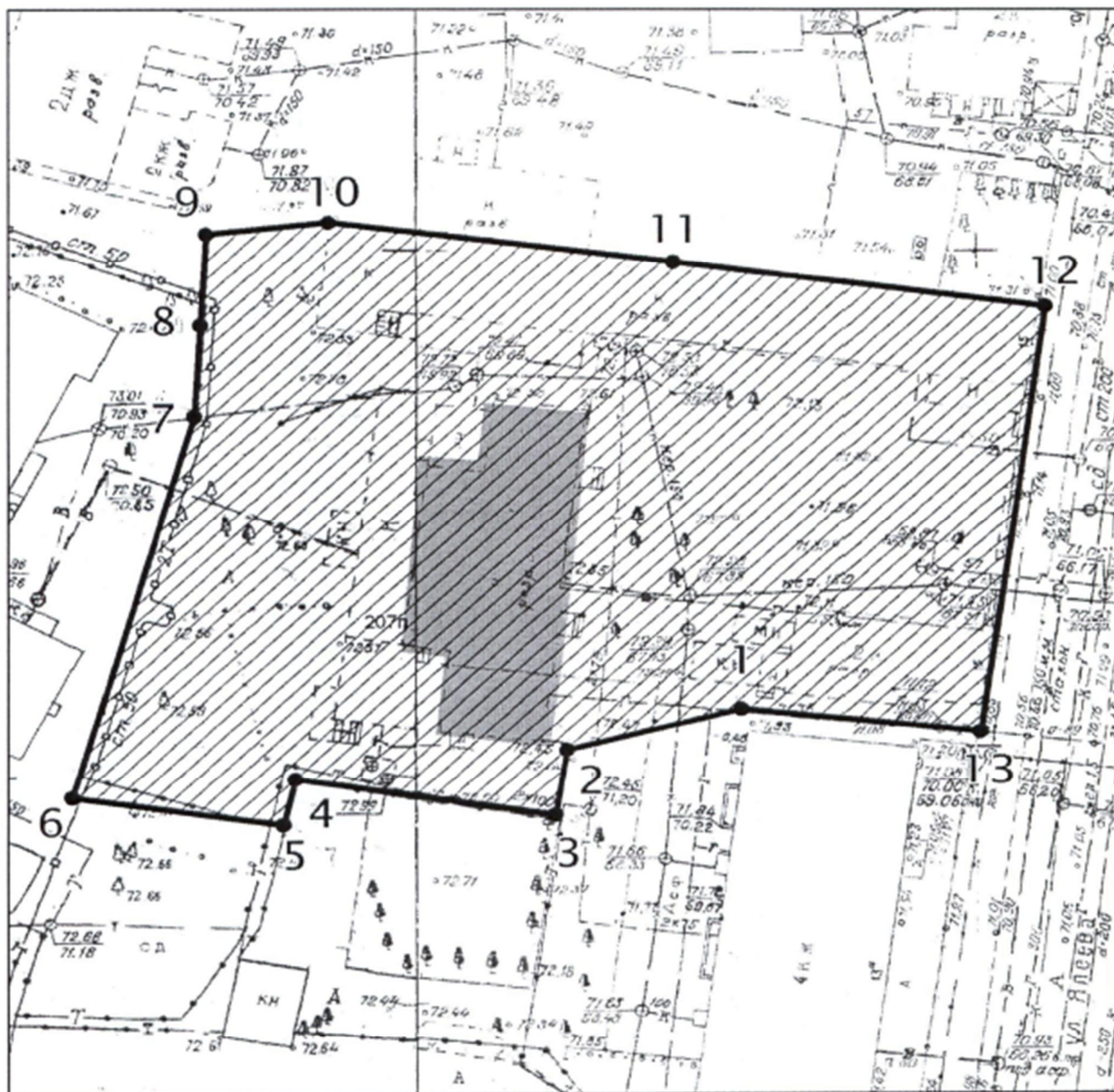
Казан шәһәре, Япеев урамы, 14 йорт адресы буенча урнашкан “Мануйлова гимназиясе”, 1911 ел, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең

борылыш нокталары таблицасы

Координаталарның жирле системасында нокта координаталары (МСК-16)			1984 елгы бөтендөнья геодезия системасында нокта координаталары (WGS-84)	
№	X	Y	төнъяк киңлек В	көнчыгыш озынлык L
1.	476976.78	1305307.42	55° 48' 00.35"	49° 06' 58.74"
2.	477003.69	1305311.22	55° 48' 01.22"	49° 06' 58.96"
3.	477003.39	1305313.14	55° 48' 01.21"	49° 06' 59.07"
4.	476990.51	1305402.87	55° 48' 00.79"	49° 07' 04.22"
5.	476965.14	1305399.76	55° 47' 59.97"	49° 07' 04.04"
6.	476970.05	1305363.70	55° 48' 00.13"	49° 07' 01.97"
7.	476974.07	1305363.69	55° 48' 00.26"	49° 07' 01.97"
8.	476978.05	1305334.25	55° 48' 00.39"	49° 07' 00.28"
9.	476974.96	1305333.38	55° 48' 00.29"	49° 07' 00.23"
10.	476975.57	1305325.19	55° 48' 00.31"	49° 06' 59.76"
11.	476974.64	1305325.19	55° 48' 00.28"	49° 06' 59.76"

4. Казан шәһәре, Япеев урамы, 15 йорт адресы буенча урнашкан “1841 – 1845 елларда Толстой Лев Николаевич яшәгән йорт”, 1841 – 1845 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Условные обозначения:

- объект культурного наследия
- территория объекта культурного наследия

Казан шәһәре, Япеев урамы, 15 йорт адресы буенча урнашкан “1841 – 1845 елларда Толстой Лев Николаевич яшәгән йорт”, 1841 – 1845 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвиралмасы**

Казан шәһәре, Япеев урамы, 15 йорт адресы буенча урнашкан “1841 – 1845 елларда Толстой Лев Николаевич яшәгән йорт”, 1841 – 1845 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнъяк-көнбатыш өлеш: Толстой урамыннан жир кишәрлегенең ян чиге буйлап (13-1-2-3-4-5-6 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: жир кишәрлегенең квартал эчендәге чиге буйлап (6-7-8-9 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: Толстой урамыннан жир кишәрлегенең ян чиге буйлап (12-11-10-9 борылыш нокталары);

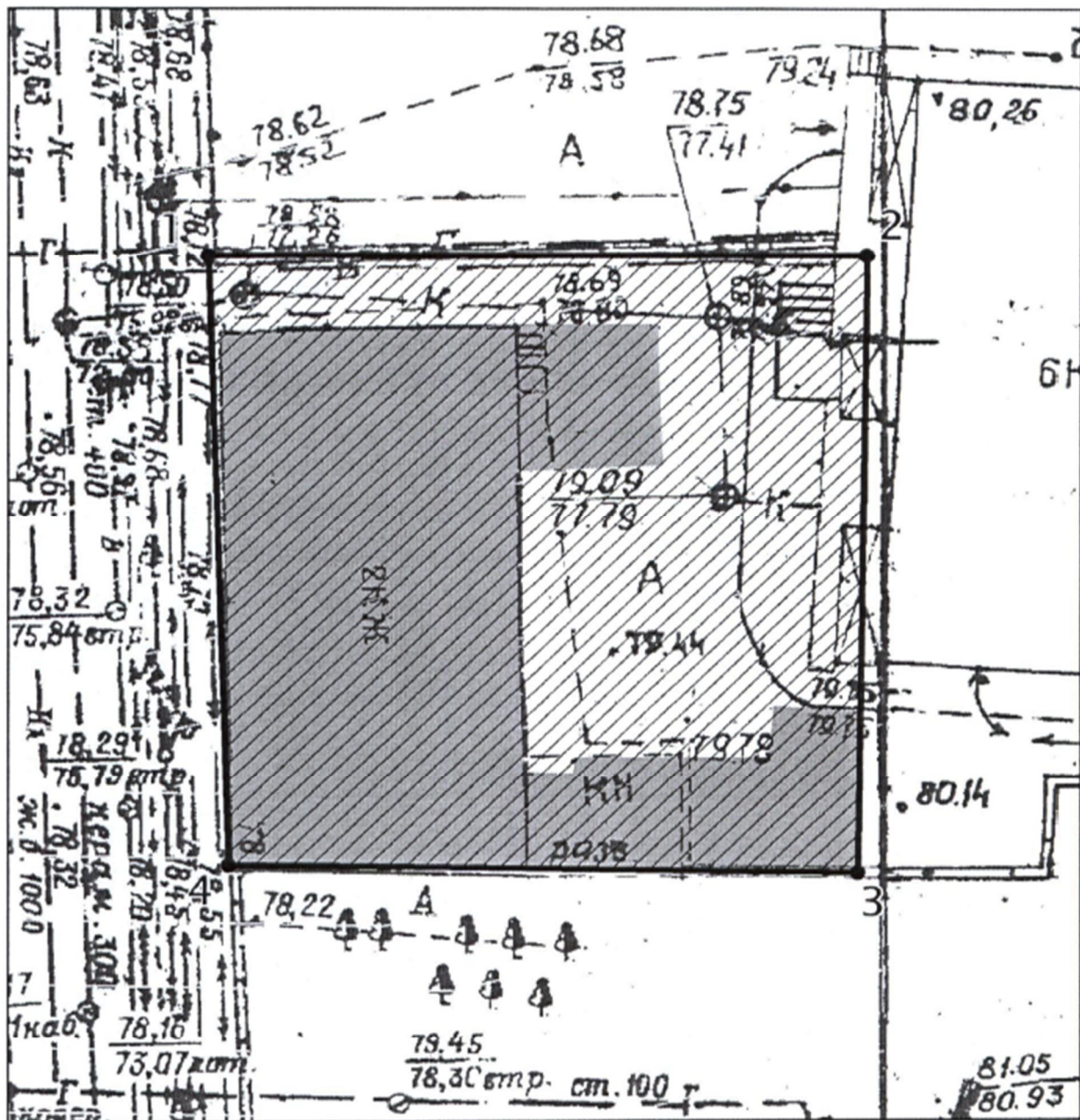
көнъяк-көнчыгыш өлеш: Толстой урамы буйлап кызыл линия буенча, жир кишәрлегенең алгы чиге буйлап (13-12 борылыш нокталары).

Казан шәһәре, Япеев урамы, 15 йорт адресы буенча урнашкан “1841 – 1845 елларда Толстой Лев Николаевич яшәгән йорт”, 1841 – 1845 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

Координаталарның жирле системасында нокта координаталары (МСК-16)			1984 елгы бөтендөнья геодезия системасында нокта координаталары (WGS-84)	
№	X	Y	төнъяк кичлек В	көнчыгыш озынлык L
1.	477021.28	1305271.48	55° 48' 01.79"	49° 06' 56.68"
2.	477016.93	1305255.81	55° 48' 01.65"	49° 06' 55.78"
3.	477010.43	1305254.77	55° 48' 01.44"	49° 06' 55.72"
4.	477014.12	1305231.60	55° 48' 01.56"	49° 06' 54.39"
5.	477009.48	1305230.56	55° 48' 01.41"	49° 06' 54.33"
6.	477012.24	1305211.57	55° 48' 01.50"	49° 06' 53.24"
7.	477050.91	1305222.49	55° 48' 02.75"	49° 06' 53.87"
8.	477059.88	1305223.01	55° 48' 03.04"	49° 06' 53.90"
9.	477069.16	1305223.69	55° 48' 03.34"	49° 06' 53.94"
10.	477070.41	1305234.49	55° 48' 03.38"	49° 06' 54.56"
11.	477066.42	1305265.33	55° 48' 03.25"	49° 06' 56.33"
12.	477061.82	1305298.26	55° 48' 03.10"	49° 06' 58.22"
13.	477018.83	1305292.74	55° 48' 01.71"	49° 06' 57.90"

5. Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Пушкин урамы, 78 йорт адресы буенча урнашкан “Курбатова утары, 1900 – 1941 елларда галим-филолог Богородицкий В.А. яшәгән йорт”, 1900 -1941 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Пушкин урамы, 78 йорт адресы буенча урнашкан “Курбатова утары, 1900 – 1941 елларда галим-филолог Богородицкий В.А. яшәгән йорт”, 1900 -1941 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Пушкин урамы, 78 йорт адресы буенча урнашкан “Курбатова утары, 1900 – 1941 елларда галим-филолог Богородицкий В.А. яшәгән йорт”, 1900 -1941 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

көнъяк-көнбатыш өлеш: Пушкин урамы буйлап кызыл сызык буенча, жир кишәрлегенә алгы чиге буйлап (4-1 борылыш нокталары);

төнъяк-көнбатыш өлеш: Пушкин урамынан жир кишәрлегенә ян чиге буйлап (1 - 2 борылыш нокталары);

төнъяк-көнчыгыш өлеш: жир кишәрлегенә квартал эчендәге чиге буйлап (№ 2-3);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: Пушкин урамынан жир кишәрлегенә ян чиге буйлап (4-3 б.).

Татарстан Республикасы, Казан шәһәре, Пушкин урамы, 78 йорт адресы буенча урнашкан “Курбатова утары, 1900 – 1941 елларда галим-филолог Богородицкий В.А. яшәгән йорт”, 1900 -1941 еллар, төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренә **борылыш нокталары таблицасы**

Координаталарның жирле системасында нокта координаталары (МСК-16)			1984 елгы бөтендөнья геодезия системасында нокта координаталары (WGS-84)	
№	X	Y	төнъяк киңлек В	көнчыгыш озынлык L
1.	476922.26	1305962.34	55° 47' 58.56"	49° 07' 36.33"
2.	476922.29	1305991.60	55° 47' 58.56"	49° 07' 38.01"
3.	476892.91	1305991.30	55° 47' 57.61"	49° 07' 37.99"
4.	476893.49	1305963.25	55° 47' 57.63"	49° 07' 36.38"

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының
« 07 » 04.2020 № 54-П
боерыгына 2 кушымта

Казан шәһәре территориясендә урнашкан региональ әһәмияттәге мәдәни мирас
объектлары территориясеннән **файдалану режимы**

Төбәк әһәмияттәге күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территориясе
чикләрендә түбәндәгеләр **рөхсәт ителә:**

- мәдәни мирас объектының физик сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән
мәдәни мирас объектын саклап калу эшләрен башкару, шул исәптән
консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү, заманча файдалануга яраклаштыру;

- мәдәни мирас объектының сакланышын тәэмин итү таләпләренә каршы
килмәгән һәм мәдәни мирас объектының заманча шартларда эшләвен тәэмин
итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару;

- мәдәни мирас объектларыннан сак предметы булган үзенчәлекләрен
үзгәртмичә, функциональ файдалануның төрләре нигезендә заманча файдалану
өчен файдалану һәм аларны урнаштыру;

- «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм
мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль
закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының бөтенлеген боза торган
корылмаларны һәм объектларны, шулай ук вакытлы объектларны жимерү;

- гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән
тәэмин итү, канализация, жылылык белән тәэмин итү, газ, электр белән тәэмин итү,
телефонлаштыру һ.б.) капитал ремонтлау, шулай ук башкарыла торган эшләр
(шул исәптән динамик йогынты) мәдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты
белән инженерлык инфраструктурасының яңа объектларын жир асты юлы белән
салу;

- мәдәни мирас объектын саклап калуга, алардан файдалануга һәм аларны
популярлаштыруга юнәлдерелгән территорияне төзекләндерү:

- мәйданчыкларны, алымнарны һәм машина юлларын түшәүдә традицион
материаллар (кирпеч, таш, гранит һәм башка табигый материаллар, шулай ук
табигый материалларны имитацияләүче материаллар) куллану;

- тарихи мохит элементлары характеристикаларына жавап бирә торган аерым
урнаштырылган яктырту жиһазларын куллану;

- яшелләндерү: кыйммәтле агач токымнарын саклап калу, яшеллекнең яңа
элементларын утырту;

- тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу, мемориаль һәм архитектура-
ансамбль мөнәсәбәтендә югалган тарихи элементларны (Россия Федерациясе
халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре)

турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, аларны торгызу өчен кирәкле житәрлек фәнни мәгълүматлар булганда) торгызу;

- мәдәни мирас объектының төп фасадында мәгълүмати язмалар һәм билгеләр урнаштыру беренче каттан да югары түгел;

- эшчәнлек профиле турында мәгълүматны кулланучылар игътибарына житкерү өчен билгеләнгән тышкы реклама чараларын урнаштыру, оешманың фирма атамасы, аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, индивидуаль эшкуарны дәүләт теркәве турында һәм аны теркәгән органның исеме законнар нигезендә. Тышкы реклама чараларының биекlege фриз биеклегеннән 2/3 дән артмаска тиеш, катлар тәрәзәләре арасында теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган урын;

Арка тәрәзәләре булганда, катлар тәрәзәләре арасында урнашкан конструкцияләрнең биекlege $\frac{1}{2}$ ка кадәр кими. Мәгълүмати конструкцияләрнең киңlege, декоратив-сәнгать панноларыннан тыш, теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган простенка киңлегеннән 2/3 дән артмаска тиеш.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр мәдәни мирас объектларын саклау эшләрен башкаруга мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы тарафыннан бирелгән язмача рөхсәт нигезендә, мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы белән килештерелгән мәдәни мирас объектларын саклау буенча проект документациясен эзерләү һәм эшләр башкару йөкләмәсе, шулай ук дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай бәяләмәсе булган проект документациясе нигезендә һәм күрсәтелгән эшләрне башкаруны тиешле мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органы тарафыннан тикшереп торы шарты белән башкарыла.

Төбәк әһәмияттәге күрсәтелгән мәдәни мирас объектлары территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклап калу эшләреннән, шулай ук «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкаръләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу эшләреннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;

- капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл территориясендә булган капитал төзелеш объектларының күләм-киңлек характеристикаларын арттыру, шулай ук жир төзелеше эшләрен, жир, төзелеш, хужалык эшләрен проектлау, башкару һәм мәдәни мирас объектын һәм аның саклау предметын саклап калуга һәм жайлаштыруга бәйле булмаган башка эшләр башкару;

- мәдәни мирас объектының фасадларында һәм түбәсендә кондиционерлар, эре габаритлы антенналар һәм инженерлык жиһазларының башка элементларын урнаштыру;

- тышкы реклама чараларын урнаштыру;

- жир өсте ысулы белән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тээмин итү, канализация, жылылык белән тээмин итү, газ белән тээмин итү, электр белән тээмин итү, телефонлаштыру һ.б.) үткөрү;

- киосклар, павильоннар, лапаслар, кече архитектур формалар урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;

- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләрне (басым ясау, матбугат, чүкеч һ.б. кебек машиналарны куллану, бәрмә хәрәкәтнең кривошипно-шатунлы механизмнарын, чүкечләрне һәм башка механизмнарын куллану, мәдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешкә берьюлы синхрон яисә асинхрон приводлы күп санда машиналар куллану) куллану.

- мәдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;

- Агачларның кыйммәтле токымнарын кисү, санитар кисүдән тыш.